

о д б р а н а

СРПСКИ РАКЕТАШИ НА „ШАБЛИ”

НЕ ЗНАЈУ ЗА

18 ■

1. август 2017.

ПРОМАШАЈ

Осим провере оспособљености, циљ гађања је и разбијање психолошке баријере која прати доживљај лансирања. Као и претходних година, тежило се да се састав послуга и посада не понавља и да што више људи учествује у лансирању и лично га доживи.

Припадници 250. ракетне бригаде за против-ваздухопловна дејства Војске Србије, са колегама из Бугарске армије, још једном су успешно извршили бојево гађање циљева у ваздушном простору ракетним системима на полигону „Шабла“ у Републици Бугарској.

Гађање на том полигону један је од најважнијих датума у календару српских ракеташа, а о значају који том догађају придају и припадници Бугарске армије сведочи чињеница да је заједничком бојевом гађању две војске присуствовао и председник Републике Бугарске Румен Радев. Врховни командант Бугарске армије по доласку на полигон на обали Црног мора сусрео се и са замеником команданта РВ и ПВО бригадним генералом Савом Миленковићем и заступником команданта 250. ракетне бригаде пуковником Миланом Поповићем, који су предводили делегацију Војске Србије.

Послуге ракетних система „КУБ“ и „НЕВА“ успешно су лансирале ракете са ознакама 250. ракетне бригаде и српском тробојком које су, парајући небо, обарале светлеће падобранске мете и радиоуправљиве мете.

СУСРЕТ РАКЕТЕ И МЕТЕ

Специфичност обуке у ракетним јединицама огледа се у захтеву да сваки појединац познаје, одржава, припрема и употребљава средства ракетне технике. У борбеном раду, рад сваког појединца, од команданта до „последњег“ војника, има утицај на извршење задатка, па су предуслов успеха заједништво и јак колектив, у којем сваки појединац разуме своје место и улогу.

Бојево гађање циљева у ваздушном простору представља врхунац оспособљавања за извршење задатка јединице, а његовим успешним извођењем припадници јединице доказују своју обученост. У пет деценија постојања, ракетне јединице изводиле су гађања на полигонима у земљи и иностранству. Прво бојево гађање у земљи извршено је на полигону „Рт Камењак“ код Пуле 1963, а у иностранству, на полигону „Ашулук“ у тадашњем Совјетском Савезу, три године касније, што је био први случај да нека јединица ЈНА извршава задатак ван граница земље. Последња гађања ракетних јединица ПВО на полигонима „Рт Камењак“ и „Ашулук“ изведена су 1989. године.

Председник Републике Бугарске
Румен Радев са учесницима
гађања

Оцењујући вежбу, генерал Миленковић истакао је да су у врло неповољним метео-условима, какве до сада нису искусили, припадници 250. ракетне бригаде одлично извршили бојево гађање и успешно оборили све мете. Према његовим речима, комплексност задатка огледала се у обавези да се у кратком времену гађају мете потпуно различитих карактеристика. Док падобранска мета брзо губи висину и

реагује на сваку промену ветра, радиоуправљива мета има особине беспилотне летелице са великим маневарским способностима.

– Осим провере оспособљености послуга, гађање је за циљ имало и разбијање психолошке баријере која прати доживљај лансирања код послуга. Ово гађање изводимо четврти пут, а као и претходних година тежили смо да

се састав послуга не понавља и да што више људи учествује у лансирању и лично га доживи – нагласио је генерал Миленковић.

Говорећи о сарадњи са бугарским колегама, истакао је да је заједнички рад био изузетан, послуге су се заједно увежбавале, заједно припремале ракете, а и остале активности протичале су у најбољем реду.

Четврти сусрет

Сарадња са ваздухопловним снагама Републике Бугарске започета је 2010. године, када је извршено и прво гађање на „Шабла“, а овогодишња активност је четврти сусрет српских и

Бригадни генерал Сава Миленковић

ПОЛИГОН НА ЦРНОМ МОРУ

Полигон Бугарске армије „Шабла“ статус националног центра за обуку јединица ваздухопловства и ПВО стекао је 1996. године. Налази се на обали Црног мора недалеко од Варне. Полигон обухвата главни део, који се налази два километра источно од града Шабла, привремене позиције за лансирање дуж обале у близини места Дуранкулак, Туленово и Русалка, акваторију између ртава Карталбурун и Калиакра и линију од 55 наутичких миља северно од обале, као и ваздушно пространство над полигоном до 40 километара висине. Простире се на 4.000 квадратних метара и омогућава гађања свим типовима зенитно-ракетних система и авијације који се налазе у наоружању Бугарске армије. Полигону „Шабла“ гравитира војни аеродром „Балчик“, а најближи међународни аеродром удаљен је 80 километара јужно и налази се у близини Варне.

бугарских ракеташа. На полигону Бугарске армије на Црном мору, недалеко од Варне, припадници РВ и ПВО Војске Србије успешно су изводили гађања 2010, 2011. и 2013. године.

Циљ гађања, на којем је учествовало више од 70 припадника наше војске, већином из састава 250. ракетне бригаде за ПВД, јесте подизање нивоа способности јединица РВ и ПВО за заштиту ваздушног простора. Ракеташи Војске Србије гађали су ракетним системима „НЕВА“ и „КУБ“.

Према речима заступника команданта 250. ракетне бригаде за ПВД пуковника Милана Поповића, доласку на полигон „Шабла“ претходиле су планске конференције, као и индивидуалне и колективне припреме, а транспорт људства и средстава одвијао се копненим и ваздушним путем.

– Круна оспособљавања сваког ракеташа је гађање циљева у ваздушном простору, а у Републици Србији, у овом тренутку, не постоји полигон који може да одговори безбедносним захтевима за реализацију овог задатка. То је један од основних разлога зашто смо се определили за коришћење овог полигона, који је релативно близу нашој земљи – нагласио је пуковник Поповић.

Говорећи о сарадњи са ваздухопловним снагама Републике Бугарске, пуковник Поповић подсећа да

је она започета на иницијативу наше војске 2010. године, када је извршено и прво гађање на „Шабли“.

– Планским процесима и низом заједничких гађања успоставили смо добру међуармијску, али и личну сарадњу, о чему сведочи и чињеница да се припреме и само гађање одвијају на најбољи могући начин – закључује пуковник Поповић.

Алгоритам успеха

Полигон на обали Црног мора, недалеко од Варне, није непознаница за српске ракеташе, јер су неки од њих већ изводили заједничко гађање са бугарским колегама. Претходних година велике врућине биле су додатни изазов за свакодневне активности на полигону, а овогодишњи боравак на „Шабли“ остаће упамћен по неумољивом ветру који је често мењао интензитет и правац.

Током десет јулских дана и летимичан поглед с осматрачнице командног места вежбе откривао је да се на полигону ужурбано ра-

ди, како би све било спремно за дан гађања, а упутства оних који су већ „препешачили“ полигон била су драгоцену помоћ онима који се први пут сусрећу са њим.

Непредвидиве ћуди „Шабле“ вероватно је најбоље искусио пуковник Тиосав Јанковић, заменик команданта 250. ракетне бригаде, који је једини међу српским ракеташима, у различитим улогама, учествовао на гађањима и претходна три пута. Како истиче, свих ових година припадници наше војске том задатку приступају одговорно и путу за Бугарску претходе озбиљан рад и припреме.

Осврнувши се и на разлике, пуковник Јанковић подсећа да је 2010. на полигону „Шабла“ изведено прво бојево гађање после рата, а у мирнодопским условима – после више од

Говорећи о сарадњи са колегама из других армија, пуковник Јанковић истиче да српски ракеташа уживају велики углед и поштовање, које се ослања на више од пола века традиције и ратне успехе, али и на активности међународне војне сарадње које су у периоду за нама прилично интензивирани.

– У ускостручном, занатском смислу, ракеташа су људи који су изузетно посвећени техници, ентузијаста, заљубљеници, који чувају ту технику стару више деценија у потпуно исправном стању. Уз то, у војничком смислу, у предности смо што имамо и оне особине српског војника по којима смо препознатљиви у целом свету – оцењује пуковник Јанковић додајући да генерације ракеташа које стасавају немају ни један разлог да се постиде од претходних, старијих колега и ветерана, а ни од колега из окружења, јер се традиција чува на најбољи начин.

Размена искустава

Динамика на полигону била је веома захтевна, а након успешног транспорта ракета и опреме, уследила је припрема и контрола ракета, формирање командног места, контрола функционисања средстава ракетне технике, припрема за гађање, као и тренажна гађања.

По доласку на „Шаблу“, највише посла било је на положају ракетно-техничке батерије, а заставник Бојан Петковић, руковалац на ракетном систему „КУБ“, који је трећи пут на „Шаблу“, био је вођа екипе за припрему ракета за бојево гађање.

бом одређену неизвесност и да се ништа не може у потпуности предвидети, па се захтева брзо и промишљено реаговање са командног места, али и борбених послуга.

Када је реч о обучености људства, пуковник Јанковић истиче да оваква гађања имају непроцењиву вредност, јер им претходе свеобухватне теоретске и практичне припреме.

– Они знају како све то изгледа теоретски и шта све треба да ураде, али осећај кад послуга лансира ракету и чује звук стартног мотора, када осете вибрирање тла и виде експлозију ракете на екрану, као и када они споља виде импресивни лет ракете, потпуно је други доживљај, онај најфинији, завршни слој њихове обучености и знања. То је онај печат који се утисне и који их на крају профилише као праве и потпуне ракеташе – наглашава пуковник Јанковић, додајући да на „Шаблу“ припадници 250. ракетне бригаде долазе мотивисани и професионално радознали, као и да је оштра конкуренција ко ће имати част и привилегију да буде изабран да представља нашу Војску на том полигону.

две деценије. Оно је, можда, имало и највећи улог, јер је бригада овенчана славом из рата 1999. као таква први пут учествовала на заједничком гађању, а самим тим је и одговорност оних који су били непосредни актери гађања била већа.

– Имали смо обавезу да не идемо испод свог нивоа, да сачувамо углед и пред собом и пред другима, па је то гађање било у фокусу и претпостављених и јавности више него она касније. Већ 2011. неки модели гађања и алгоритми били су уходани, људи су стекли искуство, па је је успех постао уобичајен, а овогодишње гађање рутински задатак – објашњава пуковник Јанковић додајући да, ипак, свако гађање, ма колико све било јасно и познато, носи са со-

Заступник команданта 250. ракетне бригаде пуковник Милан Појовић

Говорећи о искуствима са претходних гађања на том полигону, истакао је да су српски ракеташаи пут Бугарске пошли са једним циљем – да изврше задатак успешно. Када је реч о стручној терминологији, с обзиром на то да опслужујемо иста средства и користимо исту литературу, мимоилажења нема, а сусрети на „Шабли“ прилика су и за размену искустава у домену струке.

– Као што је већ познато, гађање је круна обуке сваког ракеташа, а имајући у виду да је у претходном периоду, када је реч о нашој ракетно-техничкој батерији, састав подмлађен, младе колеге су у прилици да то што су научиле на терену практично покажу – закључио је заставник Петковић.

Ове године, на „Шабли“ су биле и две Јелене, а осим истог имена спаја их и чињеница да су обе први пут на гађању на овом полигону. Говорећи о својим утисцима, пре свега истичу захвалност на указаном поверењу и прилици да буду међу одабранима, а сложне су и у оцени да је искуство које су том приликом стекле веома важно за будући рад у јединици.

Под маскирним шатором на положају ракетно-техничке батерије – водник Јелена Стојчић, оператор на контролно-испитној станици, део тима задуженог за припрему ракета за предстојеће гађање.

РАКЕТАШИ ЗА ПОНОС

25

Поводом успешно извршеног бојевог гађања циљева у ваздушном простору на полигону „Шабла“ у Бугарској, министар одбране Александар Вулин упутио је честитку припадницима 250. ракетне бригаде за ПВД Војске Србије.

– Поносни смо на ваш успех, којим сте потврдили одличну обученост и уверење да је небо над Србијом безбедно. Успех је утолико већи јер сте оборили све мете у изузетно сложеним метеоролошким условима. Тиме сте показали да сте достојни настављачи славних ратника који су бранили Србију и њено слободно небо, али и модерно обучени војници који знају да на најбољи начин користе технику којом располажу – наводи се у честитки министра Вулина и подсећа на подвиг припадника 250. ракетне бригаде који су, бранећи Србију у НАТО агресији 1999. године, оборили најмодернији „невидљиви“ авион F-117.

– Четвртим успешним гађањем на полигону „Шабла“ показујете континуитет квалитетне обуке у 250. ракетној бригади за ПВД. На нама је да настојимо да вам обезбедимо још савременије наоружање у циљу јачања Војске Србије и мирног сна свих наших грађана – истакао је министар Вулин, честитајући припадницима бригаде још једну успешну проверу оперативних способности и висок ниво интероперабилности са бугарским колегама.

– Ово ми је прилика да покажем шта сам научила у јединици. Сарадња са бугарским колегама је на изузетном нивоу и заједно радимо на припреми ракете, како би све било спремно за гађање које нас очекује – каже водник Стојчић.

На другом крају полигона – њена колегиница, водник Јелена Станковић припрема се за задатке оператора ручног праћења на ракетном систему „НЕВА“.

– У овој јединици сам шест година, а од војника до старешине напредовала сам завршавајући курсеве на које су ме претпостављени слали. До сада ни сам била у прилици да учествујем у оваквом гађању и ово је за мене највиши степено оспособљавања – наглашава водник Станковић.

Због непостојања одговарајућег полигона у земљи, гађања на полигону „Шабла“ у Републици Бугарској имају велики значај за припаднике 250. ракетне бригаде. Иако је за већину припадника бригаде који су учествовали на овогодишњем бојевом гађању то био први сусрет са лансирањем ракете, спој богатог ратног и мирнодопског искуства дела борбених послуга и жеља за доказивањем младих старешина одлучујуће су утицали на изузетан успех гађања. Традиција се наставља. ■

Биљана МИЉИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

